

3. Eduki digitalen sorkuntza

3.3. Egile-eskubideak eta lizentziak

3.3.1. Egile-eskubideei buruzko ohar orokorrak

CRUE-REBIUNek egindako eta Mondragon Unibertsitateko Bibliotekak moldatutako materiala

**Eduki digitalen
sorkuntza.**

**Egile-eskubideak eta
lizentziak**

Egile-eskubideei buruzko ohar orokorrak

CRUE

REBIUN

Red de Bibliotecas Universitarias

HELBURUAK

Jarduera hau amaitzean, gaitasun hauek lortu behar zenituzke:

Ingurune digitalean egile-eskubideen garrantziaz jabetzea

Egile-eskubideei buruzko araudia jasotzea

Interneten aurkitzen duzun informazioaren aurrean jarrera kritikoa izatea

AURKIBIDEA

- Egilea. Babestutako obra motak
- Eskubide motak eta horien babesa
- Eskubideen iraupena. Jabari publikoa (Dominio público)

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

Zein da egile-eskubideen esparru juridikoa Espainian?

1/1996 Legegintzako Errege Dekretua, apirilaren 12koa, Jabetza Intelektualari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena (JIL).

JILEk honako hauei ematen die babes:

Subjektu bat:
egilea

Objektu bat:
obra

GOGORATU! JILEk ez ditu ideiak babesten, haien adierazpena baizik.

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

JiLeak autoreak eta obrak babesten ditu, baina...

Nor da egilea?

Jabetza Intelektualaren Legearen arabera, "**Obra literario, artistiko edo zientifikoren bat sortzen duen pertsona naturala da egilea**".

Zer da obra bat?

"**Gaur egun ezaguna den edo etorkizunean asmatuko den edozein bitarteko edo euskarriren bidez adierazitako jatorrizko sorkuntza literario, artistiko edo zientifiko guztiak**"

Horiei **obra eratorriak, bildumak eta datu-baseak** gehitu behar zaizkie.

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

Babestutako obra motak:

1

**Jatorrizko
lanak eta
izenburuak**

2

**Obra
eratorriak**

3

**Bildumak eta
datu-baseak**

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

Jatorrizko lanak eta izenburuak:

- a) Liburuak, liburuxkak, inprimakiak, epistolarioak, idazkiak, hitzaldiak eta mintzaldiak, auzitegi-txostenak, katedra-azalpenak eta izaera bereko beste edozein obra.
- b) Musika-konposizioak, letrarekin edo gabe.
- c) Obra dramatikoak eta dramatiko-musikalak, koreografiak, pantomimak eta, oro har, antzezlanak.
- d) Obra zinematografikoak eta ikus-entzunezko beste edozein obra.
- e) Eskulturak eta pintura-, marrazketa-, grabatu- eta litografia-lanak, eta komiki grafikoak, baita horien entseguak edo zirriborroak eta gainerako obra plastikoak ere, aplikatuak izan ala ez.
- f) Arkitektura- eta ingeniari-lanen proiektuak, planoak, maketak eta diseinuak.
- g) Topografiari, geografiari eta, oro har, zientziari buruzko grafikoak, mapak eta diseinuak.
- h) Obra fotografikoak eta argazkiaren antzeko prozeduraren bidez adierazitakoak.
- i) Ordenagailu-programak.

1

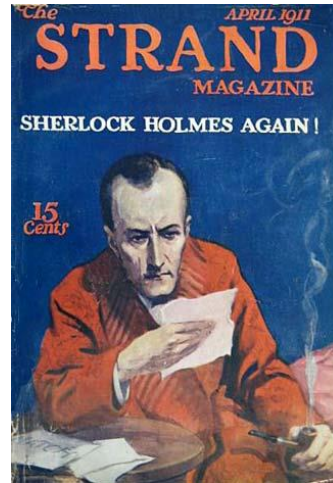

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

Obra eratorriak:

1. Itzulpenak eta egokitzapenak.
2. Berrikuspenak, eguneratzeak eta idatzoharrak.
3. Era guztietako laburpenak.
4. Musika-konponketak.
5. Literatura-, arte- edo zientzia-lan baten edozein eraldaketa.

2

Sherlock Holmes-en abentura
baten jatorrizko edizioa

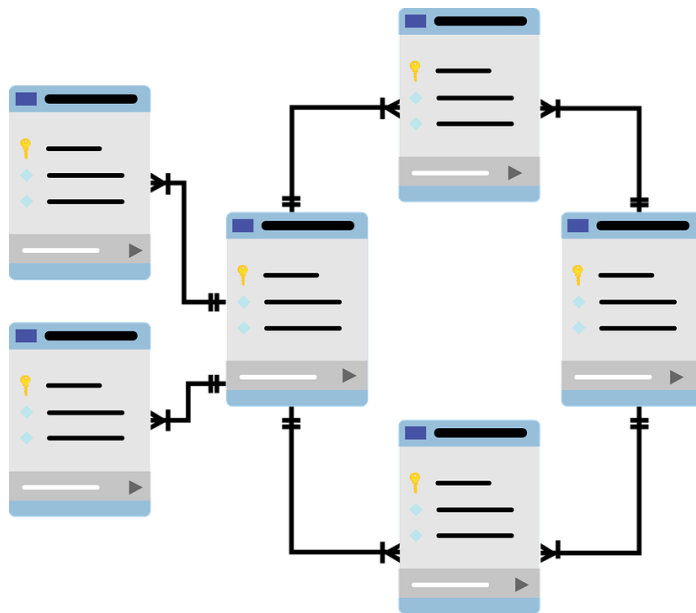
Haurrentzako egokitutako
edizioa

EGILEA. BABESTUTAKO OBRA MOTAK

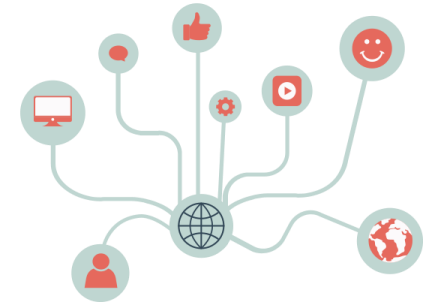
Bildumak eta datu-baseak:

JILEk babesten ditu, halaber, “edukien aukeraketagatik edo antolamenduagatik sorkuntza intelektualak eratzen dituzten” bildumak eta datu-baseak, “hargatik eragotzi gabe, hala badagokio, eduki horien gainean iraun dezaketen eskubideak”.

3

ESKUBIDE MOTAK ETA HORIEN BABESA

**JILEk bi eskubide mota handi
aitortzen ditu:**

Eskubide moralak

Ustiapen-eskubideak

ESKUBIDE MOTAK ETA HORIEN BABESA

Eskubide moralak

Obraren gaineko eskubide moralak egileari dagozkio, eta ukaezinak eta besterenezinak dira. Honako hauek barne hartzen dituzte:

- Egileak obra bat jendarteratuko den ala ez eta zein formatutan zabalduko den erabakitzen du.
- Bere benetako izena, izengoitia edo anonimoa den erabakitzen du.
- Obraren egiletza aitortzea eta obraren osotasuna errespetatzea eska dezake.
- Obra aldatu eta merkatutik kendu dezake nahi duenean, ustiapen-eskubideen jabeei kalte-ordaina eman ondoren.
- Obraren ale bakarra edo arraroa kontsulta dezake, beste baten eskuetan badago.

ESKUBIDE MOTAK ETA HORIEN BABESA

Ustiapen- eskubideak

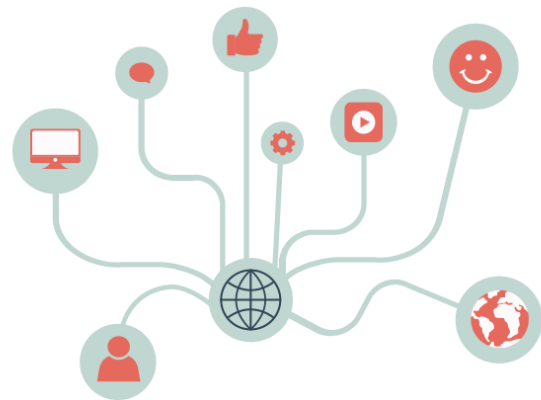
Egileak bere obraren ustiapen-eskubideen erabilera eskusiboa du, edozein modutan eta, bereziki, erreprodukzio, banaketa, komunikazio publiko eta eraldaketarako eskubideena. Eskubide horiek ezin izango dira gauzatu bere baimenik gabe, lege honetan aurreikusitako kasuetan izan ezik.

Mugak: legeak egileari baimena eskatu beharrik ez duten salbuespenak onartzen ditu, hala nola kopia pribatua ([JILko 31. artikulua](#)) eta hezkuntza edo ikerketa zientifikorako aipuak, aipamenak eta ilustrazioak ([JILko 32. artikulua](#)).

Obra baten ustiapen-eskubideak nork dituen identifika daiteke
Copyright © ikurraren bidez edo Creative Commons lizentzien edozein
sinboloren bidez.

ESKUBIDEEN IRAUPENA

Espanian, **obraren ustiapen-eskubideek egilearen bizitza osoan iraungo** dute, bai eta **haren heriotzatik edo heriotza-deklaraziotik hirurogeita hamar urtera** ere.

- **Lan anonimoen** kasuan, obra **jendarteratzen den egunetik aurrera** zenbatzen dira **70 urte**.
- **Elkarlanean idatzitako lanak** bizirik dagoen **azken egilearen heriotzaren datatik aurrera** zenbatuko dira.

Ustiapen-eskubideak amaitzen direnean, obra **Jabari Publikokoa** izango da.

JABARI PUBLIKOA

Espanian

Badago jabari publikoko obrak libreki erabiltzerik, betiere obraren egiletza eta osotasuna errespetatzen badira

Obrak jabari publikokoak dira

70 Egileen heriotzatik 70 urte igaro badira

80 urte egileak 1987 aurretik hil baziren

Legeak, auzitegien epaiak eta horien itzulpen ofizialak ere jabari publikokoak dira

Jabari publikoko egileak

Obra hauek edonork erabil ditzake, oinordekoei baimenik eskatu gabe eta ustiapen-eskubideak ordaindu gabe.

Hala ere, obraren egiletza- eta osotasun-eskubide moralak errespetatzeko betebeharrak indarrean jarraitzen du.

JABARI PUBLIKOA

BESTE ESKUBIDE BATZUEN IRAUPENA

Interpretatzaileak

50 urte
jendaurrean hedatu zenetik

70 urte

2013/11/01ean indarrean zeuden
fonograma bitartez bada

Ikus-entzunezko ekoizleak

50 urte
grabazioa jendaurrean hedatu zenetik

Fonograma ekoizleak

2013/11/01ean indarrean
zeuden grabaketentzat

70 urte

jendaurrean hedatu zenetik

50 urte

grabazioa jendaurrean hedatu ez bada

Kontateka hasten da kalkulatu
beharrekoa sortu eta hurrengo
urteko urtarilaren 1ean

! Eskubide guztiak iraungita egon behar dira obra bat libreki erabili ahal
izateko

Non aurki ditzakezu jabari publikoko
obrak?

- [Gutenberg proiektua](#)
- [Jabari publikoan dauden egile espainiarrak](#)
- [Internet Archive](#)
- [Wikimedia Commons](#)
- [Open library](#)
- [IMSLP/Petrucci Music Library](#)

ARIKETA. AURKITU...

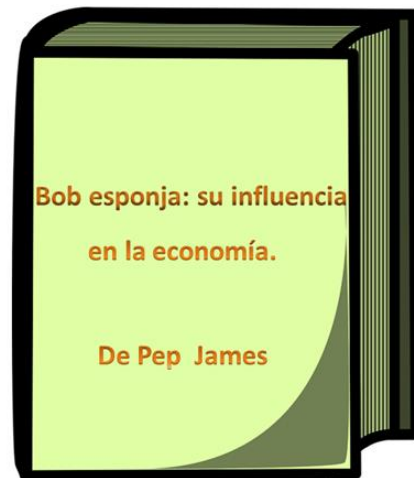

1. Nork dituen argitaratzeko eskubideak
2. Gaztelaniazko itzulpenaren eskubide moralak
3. Jatorrizko obraren eskubideak
4. Eta ilustrazioen eskubideak

Bob Esponja: su influencia en la economía.

Obra original de Pep James.
Traducido al español por Juana Juan
Ilustraciones de Ana Ana

© 2019 Editores ingeniosos

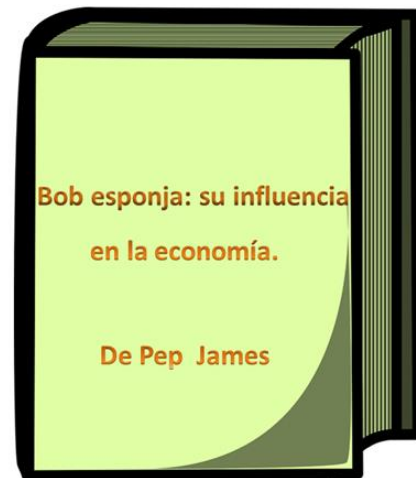
ARIKETA. AURKITU...

1. Argitalpen-eskubideak: Editores ingeniosos, copyright sinboloak adierazten digu.
2. Juana Juanek gaztelaniazko itzulpenaren eskubide moralak ditu.
3. Pep Jamesek jatorrizko lanaren eskubide moralak.
4. Eta ilustrazioen eskubideak Ana Anarenak dira.

Bob Esponja: su influencia en la economía.

Obra original de Pep James.
Traducido al español por Juana Juan
Ilustraciones de Ana Ana

© 2019 Editores ingeniosos

BAZENEKIEN...

- Deskatalogatuta edo agortuta dauden obrek ez dute zertan jabari publikokoak izan.
- Dokumentu baten ale bat edukitzeak ez zaitu bere ustiapen-eskubideen jabe egiten: ezin duzu dokumentu horren kopiarik banatu, ezta Interneten jarri ere.
- Lan batean eskubide ezberdinak egon daitezke (begira infografia hau).

ERNE: obra baten gainean pertsona desberdinek izan ditzakete eskubideak

Itzulpenak

Moldaketa musikalak

Ilustrazioak

Sarrerak, iruzkinak, etab.

ONDORIOAK

- Egileak eta haien obrak legeak babesten ditu.
- Eskubide moralak ez dira inoiz amaitzen. Ustiapen-eskubideak 70 urterekin amaitzen dira.
- Legeak zati txikiak hezkuntza-helburuetarako erabiltzea ahalbidetzen du, baina egiletza aitortzera behartzen du.
- Jabari publikoko obra batek egile bat izaten jarraitzen du, beti egiaztatu beharrekoa.

**Mondragon
Unibertsitatea**

Biblioteka

Zalantzarik baduzu, galdetu zure [bibliotekan](#):

**Basque Culinary Center
Biblioteka**

Juan Abelino Barriola pasealekua, 101
20009, Donostia, Gipuzkoa.
T. 943574514
biblioteca@bculinary.com

**Enpresa Zientzien Fakultatea
Biblioteka**

Ibarra Zelaia, 2
20560, Oñati, Gipuzkoa.
T. 943718009
biblioteca.enpresagintza@mondragon.edu

**Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea
Biblioteka**

Dorleta, z/g.
20540, Eskoriatza, Gipuzkoa.
T. 943714157
biblioteca.huhezi@mondragon.edu

**Goi Eskola Politeknikoa
Biblioteka**

Campus Iturripe. Loramendi, 4. 20500 Arrasate – Mondragon, Gipuzkoa.
Campus Orona Ideo. Fundazioa eraikuntza, Jauregi Bailara, z/g. 20120 Hernani, Gipuzkoa.
T. 943794700
biblioteca.mgep@mondragon.edu